

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 26.9.2014
COM(2014) 604 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Sprijinirea autorităților în combaterea utilizării abuzive a dreptului la liberă circulație:
Manual privind abordarea problemei presupuselor căsătorii de conveniență între
cetățeni ai UE și resortisanți ai unor țări terțe în contextul legislației UE referitoare la
libera circulație a cetățenilor UE**

{SWD(2014) 284 final}

I. Introducere

Dreptul la liberă circulație și ședere în cadrul Uniunii Europene reprezintă una dintre cele patru libertăți fundamentale consacrate de legislația UE și este o piatră de temelie a integrării europene. Promovarea și consolidarea acestui drept este un obiectiv de bază al Uniunii Europene.

Uniunea Europeană și statele membre recunosc faptul că este important **să asigure protecția vieții de familie pentru a elimina obstacolele ce ar putea împiedica exercitarea dreptului fundamental la liberă circulație.** Dacă cetățenilor UE nu li s-ar permite să aibă o viață de familie normală într-o țară-gazdă membră a UE, această libertate fundamentală ar fi grav subminată.

Cetățenii UE care se deplasează pe teritoriul UE și care își exercită cu bună credință drepturile conferite de legislația UE sunt protejați pe deplin de aceste norme. Cu toate acestea, la fel ca în orice alt domeniu al justiției, vor exista cazuri în care anumite persoane pot încerca să profite în mod abuziv de libertatea de circulație, cu scopul de a eluda legislația națională în materie de imigrație. Utilizarea abuzivă a dreptului la liberă circulație subminează acest drept fundamental al cetățenilor UE. Prin urmare, combaterea în mod eficace a acestor abuzuri este esențială pentru asigurarea respectării acestui drept.

În cadrul reuniunii sale din 26-27 aprilie 2012, Consiliul Justiție și Afaceri Interne a aprobat foaia de parcurs „*Acțiunea UE privind presiunile exercitate de migrație - Un răspuns strategic*”, care citează căsătoriile de conveniență drept un mijloc de facilitare a intrării și a șederii ilegale în UE a resortisanților unor țări terțe. Foaia de parcurs enumeră o serie de acțiuni pe care Comisia și/sau statele membre trebuie să le întreprindă pentru a înțelege mai bine modul în care se abuzează de drepturile la liberă circulație, pe de o parte, de către resortisanții țărilor terțe și, pe de altă parte, de rețelele de crimă organizată care au drept scop facilitarea imigrației ilegale. Una dintre aceste acțiuni este pregătirea unui **„manual privind căsătoriile de conveniență, care să includă criterii de referință menite să contribuie la identificarea acestor căsătorii de formă”**.

În comunicarea din 25 noiembrie 2013 intitulată „*Libera circulație a cetățenilor Uniunii Europene și a familiilor acestora: cinci acțiuni pentru a produce rezultate notabile*”¹, Comisia a clarificat care sunt drepturile și obligațiile care le revin cetățenilor UE în temeiul normelor UE privind libera circulație și a definit cinci acțiuni menite să ajute autoritățile naționale să aplice în mod eficace aceste norme pe teren. În comunicare se reamintește faptul că **legislația UE conține o serie de garanții solide** care le permit statelor membre să combată abuzurile. Una dintre acțiunile concrete menite **să ajute autoritățile să transpună în practică aceste garanții la potențialul lor maxim** este elaborarea, în colaborare cu statele membre, **a unui manual privind abordarea problemei căsătoriilor de conveniență**.

Prin urmare, ca răspuns la solicitarea statelor membre menționată mai sus și în strânsă colaborare cu acestea, serviciile Comisiei au elaborat un manual privind abordarea problemei presupuselor căsătorii de conveniență între cetățeni ai UE și resortisanți ai unor țări terțe, în contextul legislației UE referitoare la libera circulație a cetățenilor UE. Manualul însoțește prezenta comunicare ca document de lucru al serviciilor Comisiei. Scopul acestuia este de a

¹ COM(2013) 837 final - <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52013DC0837&qid=1401960139947&from=EN>.

ajuta autoritățile naționale să abordeze în mod eficace cazurile individuale de abuz sub forma căsătoriilor de conveniență, fără a compromite însă obiectivul fundamental de a garanta și de a facilita libera circulație a cetățenilor UE și a membrilor familiilor acestora care utilizează cu bună-credință prevederile legislației UE.

Datele transmise de către statele membre privind căsătoriile de conveniență recent identificate între resortisanți ai țărilor terțe și cetățeni ai UE care își exercită dreptul la liberă circulație în cadrul UE arată că acest fenomen există, dar variază într-o măsură importantă de la un stat membru la altul². În ciuda numărului restrâns de cazuri, implicarea rețelelor de crimă organizată este îngrijorătoare, astfel cum se recunoaște în rapoartele realizate recent de Europol.

Cadrul juridic în vigoare la nivelul UE și la nivel internațional pe care autoritățile naționale trebuie să îl respecte în lupta împotriva abuzurilor este format din normele UE referitoare la cetățenii UE și la membrii familiilor acestora, din drepturile și garanțiile înscrise în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și din alte instrumente relevante ale dreptului internațional, cum ar fi Convenția europeană a drepturilor omului.

Manualul vine în completarea orientărilor cu privire la modul de abordare a abuzurilor sub forma căsătoriilor de conveniență, care au fost puse la dispoziția statelor membre în Comunicarea Comisiei din 2 iulie 2009 privind orientări pentru o mai bună transpunere și aplicare a Directivei 2004/38/CE³ („*Orientările Comisiei din 2009*”), și detaliază acest cadru juridic. Manualul explică în mod clar consecințele practice ale punerii în aplicare ale acestor norme și oferă autorităților naționale orientări operaționale, sprijinindu-le în vederea detectării și a investigării presupuselor cazuri de abuz sub forma căsătoriilor de conveniență. Indicațiile și informațiile incluse în manual ar trebui să asigure faptul că practicile autorităților naționale competente se bazează pe aceleași elemente de fapt și de drept în cadrul Uniunii și că acestea contribuie la respectarea dreptului UE.

Manualul nu are caracter juridic obligatoriu și nu este exhaustiv. Nu aduce atingere legislației în vigoare a UE și evoluției viitoare a acesteia. De asemenea, nu aduce atingere interpretării cu valoare de autoritate care poate fi dată de Curtea de Justiție dreptului UE.

Prezenta comunicare rezumă conținutul manualului, structurat în patru secțiuni: „Introducere”, „Definiții”, „Cadru juridic aplicabil”, „Măsurile operaționale în cadrul competențelor naționale”.

II. Secțiunile principale ale manualului

1. Secțiunea privind introducerea

Această secțiune clarifică faptul că manualul acoperă numai căsătoriile de conveniență între un resortisant al UE și un resortisant al unei țări terțe, în cazul în care primul și-a exercitat dreptul la liberă circulație, stabilindu-și reședința într-un alt stat membru. Astfel, căsătoriile între doi cetățeni ai UE nu intră în domeniul de aplicare al manualului. De asemenea, introducerea explică faptul că orice măsură luată de autoritățile naționale cu scopul de a

2 Comunicarea „Libera circulație a cetățenilor UE și a familiilor acestora: cinci acțiuni pentru a produce rezultate notabile”, citată mai sus, secțiunea 3.1.

3 COM (2009) 313 final.

preveni abuzurile trebuie să respecte pe deplin normele și principiile fundamentale ale dreptului UE și că dreptul la liberă circulație constituie norma de bază, de la care se pot face doar derogări excepționale, în cazuri individuale, atunci când acest lucru este justificat de comiterea unui abuz dovedit.

2. Secțiunea privind definițiile

Orientările oferite de manual se concentrează asupra căsătoriilor de conveniență în sensul Directivei 2004/38/CE⁴ („directiva”) ca forme de uniune contractate exclusiv în scopul de a beneficia de libertatea de circulație și ședere în temeiul directivei, drepturi de care persoanele în cauză nu ar putea beneficia în alt mod. Articolul 35 permite statelor membre să adopte măsurile necesare pentru a refuza, anula sau retrage orice drept conferit prin directivă, în caz de abuz de drept sau fraudă, precum căsătoriile de conveniență. Orientările Comisiei din 2009 au oferit clarificări cu privire la noțiunile de abuz și de căsătorie de conveniență în sensul normelor UE privind libera circulație.

Manualul explică în detaliu sensul elementelor constitutive ale acestor noțiuni și oferă mai multe indicații pentru a se putea face distincția între căsătoriile autentice și căsătoriile de conveniență: descrie principalele trăsături ale diferitelor forme de i) căsătorii autentice care uneori sunt incorect catalogate drept căsătorii de conveniență (*de exemplu, căsătorii aranjate, prin reprezentare sau oficiale la consulat*) și ii) căsătorii neautentice (*de exemplu, căsătorii de conveniență, prin înșelăciune, forțate sau false*) și face trimitere la normele UE care se aplică în cazul în care căsătoriile de conveniență includ elemente ale traficului de persoane⁵.

3. Secțiunea privind cadrul juridic aplicabil

Manualul conține o prezentare generală a normelor, în special a normelor UE privind libera circulație și drepturile fundamentale, pe care autoritățile naționale trebuie să le ia în considerare în momentul în care iau măsuri pentru a preveni sau a combate abuzurile și ilustrează care sunt consecințele practice ale acestor norme.

3.1. Normele și principiile UE cu privire la libera circulație a cetățenilor UE

În ceea ce privește articolul 35 din directivă, care prevede că măsurile adoptate pentru a refuza, anula sau retrage drepturile conferite prin directivă în cazul căsătoriilor de conveniență „trebuie să fie proporționale și supuse garanțiilor procedurale prevăzute la articolele 30 și 31 din directivă”, manualul explică în detaliu modul în care principiul general UE al proporționalității trebuie să fie aplicat în contextul deciziilor în cauză. De asemenea, acesta subliniază că nevoia de a veghea că orice astfel de măsură respectă garanția materială a proporționalității, astfel cum se prevede la articolul 35 din directivă, se reflectă și în garanțiile procedurale aplicabile unor astfel de măsuri, prevăzute la articolele 30 și 31 din directivă.

3.2 Contextul mai larg al dreptului european și internațional

⁴ Considerentul (28) din Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, JO L 158, p. 77.

⁵ Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:101:0001:0011:RO:PDF>.

Manualul reamintește drepturile fundamentale consacrate în instrumentele de drept european și internațional de care trebuie să se țină seama atunci când se detectează și se anchetează căsătorii de conveniență și se aplică sancțiuni persoanelor implicate. De o importanță deosebită sunt dreptul la căsătorie, dreptul la respectarea vieții private și de familie și drepturile copilului, precum și interzicerea discriminării, dreptul la o cale de atac eficientă și dreptul la apărare, astfel cum sunt prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene („Carta”).

Având în vedere că înțelesul și întinderea drepturilor consacrate în Cartă, care corespund drepturilor garantate prin Convenția europeană a drepturilor omului („Convenția”) ar trebui să fie aceleași ca și cele prevăzute de Convenția menționată⁶, manualul rezumă principalele elemente ale dispozițiilor corespunzătoare din Convenție, precum și jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului („CEDO”), cu scopul de a oferi orientări cu privire la interpretarea acestora.

În ceea ce privește *dreptul la căsătorie și dreptul de a întemeia o familie*, consacrat la articolul 9 din Cartă și la articolul 12 din Convenție, manualul constată că acest din urmă articol conferă autorităților naționale o anumită marjă de apreciere, limitată însă, cu privire la modul în care acestea gestionează, la nivel național, exercitarea dreptului la căsătorie. Manualul prezintă, de asemenea, jurisprudența CEDO relevantă în materie⁷.

În ceea ce privește *dreptul la respectarea vieții de familie*, consacrat la articolul 7 din Cartă și la articolul 8 din Convenție, manualul face trimitere la jurisprudența CEDO⁸, care stabilește elementele ce trebuie luate în considerare în ceea ce privește căsătoriile de conveniență, cu scopul de a examina dacă o decizie care restricționează dreptul de intrare și de ședere poate fi considerată necesară într-o societate democratică și proporțională cu obiectivul legitim urmărit, astfel încât să nu aducă atingere dreptului la respectarea vieții de familie.

În cazurile în care sunt implicați și copii în căsătoriile de conveniență (de cele mai multe ori din relațiile anterioare al soților), manualul subliniază necesitatea de a lua în considerare în mod corespunzător *drepturile copiilor*, în conformitate cu articolul 24 din Cartă și articolul 8 din Convenție, care se aplică deopotrivă. Întrucât articolul 24 din Cartă are la bază Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, în special articolele 3, 9, 12 și 13, manualul face trimitere la sfaturile mai practice privind punerea lor în aplicare prevăzute în Orientările ICNUR din mai 2008 referitoare la stabilirea interesului superior al copilului⁹. Aceste orientări prevăd în special că, în cazul unei căsătorii de conveniență, în cadrul căreia unul sau ambii soți au răspundere părintească față de un copil, trebuie să se acorde o pondere suficientă bunăstării copilului când se decide dacă persoana (sau persoanele) cu răspundere părintească trebuie expulzată (expulzate).

Manualul reamintește, de asemenea, că, în cazul în care copiii implicați sunt cetățeni ai statului membru al UE gazdă, aceștia beneficiază de protecție suplimentară în temeiul legislațiilor naționale și internaționale care interzic expulzarea propriilor cetățeni sau, în cazuri excepționale care rezultă din jurisprudența Curții de Justiție referitoare la cetățenia

⁶ Articolul 52 alineatul (3) din Cartă; a se vedea și Explicațiile referitoare la Carta drepturilor fundamentale (JO 2007/C 303/02) privind înțelesul și întinderea prevederilor specifice din Cartă comparativ cu prevederile corespunzătoare din Convenție.

⁷ De exemplu, deciziile Comisiei Europene a Drepturilor Omului în cauza Sanders/Franța (cererea nr. 31401/96) și în cauza Klip și Krüger/Țările de Jos (cererea nr. 33257/96).

⁸ Hotărârea Ünner/Țările de Jos (cauza 46410/99).

⁹ <http://www.unhcr.org/4566b16b2.html>.

Uniunii, atunci când expulzarea unui părinte care nu este cetățean UE și care a încheiat o căsătorie de conveniență ar constrânge copilul să părăsească teritoriul statului membru gazdă¹⁰ sau teritoriul UE¹¹.

În sfârșit, manualul subliniază că, atunci când autoritățile naționale iau măsuri de combatere a eventualelor abuzuri, *se interzice supunerea persoanelor în cauză la tratamente degradante sau discriminarea acestora* pe motive precum sexul, rasa, culoarea, originea etnică sau socială, caracteristicile genetice, limba, naționalitatea, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, averea, nașterea, un handicap, vârsta sau orientarea sexuală, deoarece astfel de măsuri ar încălca articolul 4 din Cartă (și articolul 3 din Convenție), respectiv articolul 21 din Cartă (și posibil articolul 14 din Convenție).

3.3. Sarcina administrării probelor și sarcina probei

Manualul subliniază că toate măsurile luate de autoritățile naționale pentru a ancheta căsătorii suspectate a fi căsătorii de conveniență și pentru a colecta probe trebuie să respecte garanțiile procedurale impuse de legislația națională și europeană. O anchetă privind o căsătorie nu poate avea loc decât în cazul în care există îndoieli întemeiate cu privire la autenticitatea acesteia. Cu toate acestea, în timp ce îndoielile întemeiate constituie motive suficiente pentru a iniția o anchetă, de îndată ce ancheta a avut loc și s-a constatat că respectiva căsătorie este de conveniență, drepturile conferite de normele privind libera circulație pot fi refuzate cuiva doar în cazurile în care autoritățile naționale dovedesc abuzul, în conformitate cu standardul probatoriu relevant¹².

În ceea ce privește sarcina probei, manualul explică, în plus față de indicațiile furnizate în orientările Comisiei din 2009, modul în care aceasta funcționează în practică. Manualul precizează în special că, având în vedere că sarcina probei revine autorităților naționale, cuplurile căsătorite nu pot fi obligate, ca regulă generală, să prezinte dovezi că nu au încheiat o căsătorie de conveniență. Cu toate acestea, dacă au suspiciuni bine-întemeiate în ceea ce privește autenticitatea unui anumite căsătorii, iar aceste suspiciuni sunt susținute de dovezi (*de exemplu, informații contradictorii furnizate de soți*), autoritățile naționale pot solicita cuplului să prezinte documente relevante suplimentare sau elemente de probă.

Soții au obligația de a coopera cu autoritățile și acest lucru ar trebui să le fie comunicat. Dacă aceștia nu reușesc să furnizeze dovezi de natură să înlăture suspiciunile autorităților, pe care cuplurile autentice sunt așteptate în mod rezonabil să le dețină sau dacă decid să nu furnizeze niciun tip de dovezi, acest lucru nu poate constitui singurul motiv sau elementul decisiv pentru a concluziona că este vorba despre o căsătorie de conveniență. Totuși, autoritățile pot lua în considerare acest lucru, alături de toate celelalte circumstanțe relevante, atunci când evaluează natura căsătoriei.

3.4 Garanții procedurale

¹⁰ Articolul 3 din Protocolul nr. 4 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

¹¹ A se vedea mai ales cauzele C-34/09, Ruiz Zambrano, C-256/01, Dereci și cauzele conexe C-356/11 și C-375/11, O. și S.

¹² Standardul probatoriu poate fi diferit în funcție de tipul acțiunii inițiate având ca obiect acest comportament abuziv - acțiune penală, administrativă, în materie de imigrație sau de stare civilă.

Manualul prezintă în detaliu garanțiile procedurale pe care trebuie să le respecte autoritățile naționale, în conformitate cu articolul 35 din directivă, atunci când adoptă orice decizie care poate limita dreptul la liberă circulație pe motivul existenței unei căsătorii de conveniență, și anume garanțiile prevăzute la articolele 30 și 31 din directivă, care reglementează în special aspecte legate de notificarea acestor decizii și revizuirea acestora. Mai mult decât atât, manualul reamintește că garanțiile prevăzute de directivă trebuie să fie, de asemenea, considerate în contextul altor drepturi fundamentale relevante, cum ar fi dreptul la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil, precum și dreptul la apărare (*articolele 47 și 48 din Cartă*).

4. Secțiunea privind măsurile operaționale în cadrul competențelor naționale

În această secțiune, manualul descrie practicile operaționale inspirate din practicile din toate statele membre, cu scopul de a ajuta autoritățile naționale să detecteze și să ancheteze în mod eficace căsătoriile suspectate a fi de conveniență. Manualul prevede un set de soluții care ar permite statelor membre să instituie sisteme operaționale adaptate nevoilor lor specifice și resurselor disponibile, fără ca acestea să fie un model pentru toate tipurile și procedurile de anchetă.

4.1 Indicii privind un potențial abuz care ar putea declanșa o anchetă

În ceea ce privește elementele care ar putea declanșa o anchetă, manualul detaliază Orientările Comisiei din 2009 - precum și Rezoluția Consiliului din 4 decembrie 1997 privind măsurile care trebuie adoptate privind combaterea căsătoriilor de conveniență¹³ - în ceea ce privește folosirea criteriilor orientative, a „indiciilor privind abuzul”, legate de un tip de comportament pe care cuplurile neautentice sunt așteptate în mod rezonabil să-l afișeze mai frecvent decât cuplurile autentice. Noțiunea de „indicii privind abuzul”, utilizată în manual, trebuie interpretată ca însemnând că astfel de indicii observate de autoritățile naționale nu confirmă niciodată în mod automat și definitiv natura abuzivă a căsătoriei în cauză. Trebuie să existe întotdeauna o evaluare neutră și mai largă a tuturor elementelor, atât în favoarea, cât și împotriva suspiciunii de abuz inițiale.

De fapt, atunci când abordează abuzurile în practică, autoritățile naționale se pot confrunta cu anumite cupluri atipice, dar autentice, care, la prima vedere, prezintă trăsăturile unei căsătorii de conveniență. Din acest motiv, manualul prezintă **un mecanism de protecție dublă** („double-lock”) care se aplică pentru a reduce la minimum pericolul de eroare în ceea ce privește aprecierea unei căsătorii ca fiind autentică sau de conveniență (*de exemplu, în cazul în care soții nu au același domiciliu sau unul dintre soți are un dosar de imigrație nefavorabil*).

Acest mecanism de protecție dublă presupune, în primul rând, **o punere în aplicare riguroasă a principiului potrivit căruia libera circulație este norma de bază, a cărei aplicare poate fi limitată numai în cazuri individuale, dacă acest lucru este justificat de comiterea unui abuz**. În al doilea rând, mecanismul de protecție dublă presupune faptul că, în principiu, autoritățile naționale nu ar trebui să se concentreze primordial pe indiciile privind abuzul pentru a-și justifica suspiciunile inițiale cu privire la căsătoria în cauză. Dimpotrivă, autoritățile ar trebui **să ia mai întâi în considerare „indiciile care arată că nu este vorba despre un abuz”** (*de exemplu, o relație de lungă durată sau un angajament juridic sau*

¹³ [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997Y1216\(01\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997Y1216(01):EN:HTML)

financiar de lungă durată sau exercitarea în comun a autorității părintești) și care ar susține concluzia că respectivul cuplu este autentic și se bucură de dreptul la liberă circulație și ședere. Numai în cazul în care analiza „indiciilor privind absența” nu confirmă natura autentică a căsătoriei aflate în anchetă, autoritățile pot verifica dacă există „indicii privind abuzul”.

Indiciile privind un potențial abuz, care se referă la anumite trăsături de comportament pe care cuplurile neautentice le manifestă mai degrabă decât cele autentice, sunt împărțite pe categorii, în funcție de etapele inerente ale „ciclului de viață” al unei căsătorii de conveniență. Mai jos sunt prezentate exemple de astfel de indicii, cu titlu de exemplu:

Înainte ca viitorii soți să se cunoască: în comparație cu *resortisanții de bună-credință ai unei țări terțe*, persoanele care comit abuzuri sunt mai susceptibile: să fi imigrat sau să locuiască în mod neregular într-un stat membru al UE; să fi încheiat în trecut alte căsătorii de conveniență sau să fi comis alte tipuri de abuz sau de fraudă; în comparație cu *cetățenii UE de bună-credință*, persoanele care comit abuzuri sunt mai susceptibile să se afle într-o situație financiară precară (*de exemplu, să aibă datorii foarte mari*).

Înainte de căsătorie: față de cuplurile autentice, persoanele care comit abuzuri sunt mai susceptibile: să nu se fi cunoscut în persoană înainte de căsătorie; să nu vorbească o limbă pe care să o înțeleagă amândoi(*și, în acest caz, să nu existe dovezi că depun eforturi pentru a stabili o cale de comunicare comună*).

Organizarea ceremoniei: față de cuplurile autentice, persoanele care comit abuzuri sunt mai susceptibile: să folosească un loc pentru oficierea căsătoriei cunoscut pentru faptul că este predispus la abuz sau care are potențiale legături cu grupurile de crimă organizată; să ofere o anumită sumă de bani sau cadouri pentru încheierea căsătoriei (*exceptând cazul în care acestea se oferă sub formă de zestre în culturile în care acest lucru se practică în mod obișnuit*); să depună documente ce conțin discrepanțe, ridică suspiciuni legate de autenticitatea lor sau furnizează adrese false.

După încheierea căsătoriei, atunci când soțul care nu este cetățean al UE solicită o viză de intrare sau de ședere: față de cuplurile autentice, persoanele care comit abuzuri sunt mai susceptibile: să furnizeze informații conflictuale sau false una despre cealaltă cu privire la aspecte esențiale (*nume, dată de naștere și vârstă, naționalitate, membrii de familie cei mai apropiați, potențialele căsătorii anterioare, educație, profesie*); să furnizeze o adresă falsă; în cazul cuplurilor neautentice, este mai probabil ca soțul care nu este cetățean al UE să locuiască cu altcineva.

După ce cuplul a primit viză de intrare sau de ședere și locuiește în statul membru gazdă: față de cuplurile autentice, persoanele care comit abuzuri sunt mai susceptibile: să nu își păstreze domiciliul comun sau să continue să locuiască separat după încheierea căsătoriei fără a avea vreun motiv plauzibil (*de exemplu, locul de muncă, copii din relații anterioare care locuiesc în străinătate*); în cazul cuplurilor neautentice, este mai probabil ca unul dintre soți să locuiască cu altcineva.

Când respectivul cuplu face demersuri pentru a divorța: față de cuplurile autentice, este mai probabil ca persoanele care comit abuzuri să divorțeze la scurt timp după ce soțul care nu este cetățean al UE a obținut drept de ședere autonom sau naționalitatea statului membru gazdă.

4.2 *Anchetarea căsătoriilor de conveniență*

Manualul prezintă principalele instrumente utilizate de autoritățile naționale pentru a ancheta căsătoriile de conveniență, și anume interviuri și chestionare simultane, verificări ale documentelor și ale antecedentelor, percheziții realizate de către forțele de ordine sau de către autoritățile de imigrație ori alte autorități competente, precum și verificări în comunitatea unei locuiește cuplul, pentru a vedea dacă soții locuiesc împreună și administrează împreună locuința. În acest context, manualul reamintește importanța respectării drepturilor persoanelor la viața privată și garanțiile aplicabile și stabilește practicile comune elaborate de autoritățile naționale pentru a maximiza eficiența unor astfel de instrumente.

4.3 *Cooperarea transfrontalieră în lupta împotriva căsătoriilor de conveniență*

Manualul prezintă modul în care identificarea eficace, anchetarea și introducerea unei acțiuni împotriva căsătoriilor de conveniență poate fi facilitată prin cooperarea transfrontalieră. Manualul detaliază în special asistența care poate fi furnizată autorităților naționale de către Europol, în cazul implicării rețelelor de crimă organizată în traficul de persoane, și de către Eurojust, în special în ceea ce privește anchetarea sau urmărirea unor fapte specifice, precum și coordonarea între autoritățile naționale. De asemenea, manualul prezintă modul în care Europol și Eurojust pot ajuta statele membre să înființeze echipe comune de anchetă, precum și situațiile în care aceste echipe pot fi adecvate și utile.

4.4 *Rolurile diferitelor autorități naționale*

În această secțiune finală, manualul identifică diferitele autorități la nivel național care pot fi implicate în combaterea căsătoriilor de conveniență și subliniază în special necesitatea unor politici cuprinzătoare care să abordeze problema acestor căsătorii și să specifice rolurile diferiților actori naționali. În funcție de nevoile individuale ale acestora, statele membre ar trebui să ia în considerare, de asemenea, cel mai bun mod de a coordona activitatea tuturor părți interesate cheie, de exemplu prin instituirea unui organism central de coordonare sau prin stabilirea de puncte de contact în fiecare dintre serviciile implicate.